

Enligt sändlista

Bildande av Eknäsets naturreservat i Katrineholms kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser utmärks i fält.

I enlighet med 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och långsiktiga vård.

Reservatets namn ska vara *Eknäsets naturreservat*.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Eknäsets naturreservat
Naturvårdsregister ID	1001021
Objektnummer (lst's egna)	04-02-148
Natura 2000-område	Eknäset (SE0220243) (del av reservatet)
Kommun	Katrineholm
Församling	Stora Malm
Lägesbeskrivning	Beläget ca 3 km öster om Strångsjö samhälle. På näset mellan Hönstorpasjön och Storsjön.
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalslandskap
Kulturgeografisk region	Kolmården
Fastighetskartan	096 63 (09G 6e), 096 64 (09H 6f)
Areal	92,7 ha, varav land 85,0 ha 84,8 ha produktiv skogsmark
Fastigheter (markägare)	Eriksberg 1:1-76:1, 78:1- 93:1. Gemensam ägovidd Eriksberg 1:1 m. fl. (92 fastigheter) (Privat). Se bil 4.

Nyttjanderätter/servitut

Servitut för väg Eriksberg 52:2 0483-03/48.1

Syfte med naturreservatet

Syftet med Eknässets naturreservat är att bevara och utveckla ett värdefullt skogsområde med grandominerad och flerskiktad blandskog, gles och luckig lövblandskog, tallskog och aldominerad sumpskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa miljöer. Strukturer som gamla träd av olika slag och död ved i olika former ska finnas. Syftet är också att utveckla och stärka naturvärdena i delar av reservatet med yngre och likartade bestånd. De kulturlämningar som finns ska skyddas och i de fall skötsel krävs ska detta tillgodoses. I syftet ingår också att bevara ett för friluftslivet värdefullt naturområde.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och övrig exploatering. Den grandominerade blandskogen lämnas för att utvecklas genom intern dynamik. Alsumpskogen lämnas för fri utveckling med undantag av att inväxande gran tas bort. I lövblandskogen och tallskogen ska gran tas bort och i områden med yngre och likartade bestånd ska restaureringsåtgärder utföras. Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syftet med reservatet ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och den uppföljning som framgår av föreskrifterna enligt B nedan.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller anläggning
2. anlägga väg
3. anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad
4. anordna upplag
5. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna
6. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd
7. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
8. framföra motordrivet fordon utanför befintlig väg annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare eller motsvarande
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel

10. kalka eller gödsla mark eller vatten
11. utan föregående samråd med Länsstyrelsen uppföra nya jaktorn eller röja siktgator.

Föreskrifterna under **A** skall inte utgöra hinder för underhåll och skötsel av den befintliga bilvägen som löper genom reservatet. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder att flytta befintliga jaktorn till ny plats.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Naturvårdande skötsel i form av avverkning eller ringbarkning av yngre gran och skapande av död ved i lövblandskog, frihuggning av tall samt reducering av gran i tallskog och sumpskog. Restaureringsåtgärder i yngre och likåldriga bestånd. Återskapa naturlig hydrologi. Se bilaga 1.2
4. Genomförande av undersökningar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar
2. skada, plocka eller samla in växter, svampar eller lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåtet
3. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift
4. fänga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

5. anordna lägerverksamhet
6. anordna tävlingar.

Skötsel och förvaltning

Länsstyrelsen i Södermanlands län är förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

Upplysningar

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart, även om de överklagas.

Beslutet kungörs i ortstidning och Södermanlands läns författningssamling.

Delar av området är ett Natura 2000-område, se bilaga 1, och därför gäller där tillståndsplikt för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap 28 a § miljöbalken.

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Eknäsets naturreservat är ett i Sörmland unikt och relativt stort blandskogsområde. Det är beläget i anslutning till Hönstorpasjön i södra delen av Katrineholms kommun och den totala arealen är knappt 93 ha. Topografin är småbruten med berglodytor, höjder och sumpskogssvackor, omväxlande med flackare partier. Berggrunden består av olika bergarter, som troligen har sitt ursprung i vulkanisk aktivitet för ca 2 miljoner år sedan. Gnejsiga sura vulkaniska bergarter är den bergartstyp som ytmässigt dominerar berggrunden i området. Historiskt har troligen området bestått av utmark med en större lövandel. I dag dominerar barrblandskog med ett stort inslag av löv som asp, björk och alm. I området finns en enastående rik kärlväxt- och svampflora liksom en för regionen mycket ovanlig flora av epifytiska mossor och lavar. Den centrala och sydöstra delen utgörs av gles löv- och ädellövdominerad skog med många mindre bergrygggar som löper i nord- sydlig riktning. Delen norr om vägen utgörs av, förutom ett mindre parti med lövskog i öster, i huvudsak av gammal barrdominerad skog med flera fuktstråk sluttande ned mot sjön i norr. I söder och väster återfinns sumpskogar på svagt sluttande mark med rörligt markvatten.

Förekomsten av rödlistade arter och signalarter är mycket stor och troligen ett av de tätaste i länet. Över 150 arter varav 51 är upptagna på rödlistan, bil. 2.2. Flera arter har här sin enda förekomst i länet eller har endast hittats på ett fåtal platser. Av kärlväxter finns här länets enda vilda förekomst av buskvicker och dessutom förekommer gräsen storgröe och strävlost som är mycket ovanliga i länet. Mossfloran är mycket artrik med flera rödlistade arter som till exempel den mycket ovanliga aspfjädermossan. På många av träden finns

också sällsynta, rödlistade arter som aspgelélav och skorpigelélav. Dessutom har den rödlistade lunglaven här sin troligen individrikaste förekomst i Sörmland. Även svampfloran är väl företrädd med flera rödlistade arter, nämns kan luddticka, kandelabersvamp och rosettticka, som här har sin enda kända växtlokal i Sörmland. I området syns regelbundet flera ovanliga fågelarter som spillkråka, nötkråka och järpe.

Den sydöstra delen av området utgörs av det ca 32 ha stora natura 2000-objektet Eknäset. Beskrivna naturtyper i natura 2000 - området är näringsrik granskog, lövsumpskogar, och västlig taiga, där de två senare är klassade som prioriterade naturtyper. Det innebär att dessa är särskilt viktiga att skydda. I detta område finns även två nyckelbiotoper på sammanlagt 20 ha registrerade.

Inom reservatet finns sju kolbottnar noterade. Kolbottnar är rester efter kolmilor som förr användes vid framställning av träkol.

Eknäsets naturreservat ingår i värdestrakten Kolmårdens skogar som är utpekade i ”Strategi för formellt skydd av skog i Södermanlands län”. Av de skogstyper som i skogsstrategin pekas ut som särskilt skyddsvärda och där Sverige anses ha ett internationellt ansvar finns kalkbarrskog här. Skogstyperna medelålders - sena lövsuccessioner på frisk mark och skogar med hög bonitet, som anses underrepresenterade i Södermanlands län är också representerade i Eknäsets naturreservat.

Det övergripande målet för naturreservatets skötsel är att bevara områdets lövskog och sumpskog där skötselåtgärderna i första hand är inriktade på att begränsa och reducera graninslaget. I tallområdena syftar skötseln till att bevara tallskogsvärdena genom att tallar frihuggs och gran reduceras. I yngre och likåldrig skog genomförs skötselåtgärder för att skapa variation i bestånden. Om det är möjligt ska åtgärder för att återställa den naturliga vattenregimen utföras. En utredning för att undersöka förutsättningarna för detta ska göras.

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Ett rikt växt- och djurliv och Levande skogar.

Ärendets handläggning

Traktens rika kärlväxtflora har varit mer eller mindre känd sedan 1960-talet. Det berättas att efter en större avverkning strax söder om Eknäsets naturreservat, blommade blåsippor på 10-tals hektar så rikligt att det lyste ett blått skimmer över hygget. (Bo Karlsson muntl.) Kärlväxtfloran dokumenterades senare i samband med Botaniska sällskapet inventering för Sörmlandsfloran på 1980-talet.

I samband med dåvarande Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering i mitten av 1990-talet dokumenterades och registrerades flera nyckelbiotoper inom det område som senare kom att kallas Eknäset. Den största, centralt belägna nyckelbiotopen, kallades av inventeraren ”Hygget 500 m norr Sörgölets badplats”. Denna benämning var delvis sann eftersom markägaren under 1980-talet genomförde en större avverkning, men efter en muntlig överenskommelse med skogsvårdskonsulenten avverkades endast gran. Någon återplantering av gran gjordes inte utan området lämnades orört. Muntligen uppges även att tidigare generationers skogvaktare kände till att gran som trädslag överhuvudtaget inte trivs i området, utan av flera orsaker lätt angrips av svampar och dör i tidig ålder.

Under slutet av 1990-talet anmäldes ett ca 32 hektar stort område i den centrala delen av Eknäset till Regeringen att ingå i EU-nätverket Natura 2000, som senare beslutades av Regeringen 1998-12-22.

Under åren 2003 – 2005 gjorde länsstyrelsen och skogsstyrelsen flera ytterligare inventeringar i området vilket resulterade i att ytterligare nyckelbiotoper registrerades, främst i den norra och västra delen.

Länsstyrelsen öppnade under hösten 2006 ett nytt ärende för bildande av Eknäsets naturreservat. Då genomfördes en värdering av områdets ekonomiska värden. Vid samma tidpunkt mättes reservatets gränser in med hjälp av lantmäteriet. Förhandlingen med markägaren slutade i ett undertecknat avtal (överenskommelse) om intrångsersättning strax före nyåret 2006. Länsstyrelsen gav uppdrag till *Bo Karlsson inventeringsfirma*, att sammanställa naturvärdesdata och ge förslag till skötselplan för det blivande reservatet.

Förslaget till beslut och skötselplan sändes den 22 oktober 2012 på remiss till sakägare och andra berörda. Följande svar inkom:

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot bildandet av Eknäsets naturreservat.

Katrineholms kommun har inget att erinra mot bildandet av Eknäsets naturreservat

Botaniska sällskapet i Stockholm har inget att erinra mot bildandet av Eknäsets naturreservat. Värdefulla synpunkter har inarbetats i beslut och skötselplan.

Sveriges geologiska undersökningar har inget att erinra mot bildandet av Eknäsets naturreservat. Värdefulla synpunkter har inarbetats i beslut och skötselplan.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets höga naturvärden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet är förenligt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Innan beslut fattas om föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska Länsstyrelsen enligt

BESLUT

7(8)

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

5 § i förordningen om områdesskydd (2007:1244) utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl för att genomföra en konsekvensutredning då påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad.

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Liselott Hagberg. I den slutliga handläggningen har enhetschef Göran Olsson, tf. funktionschef Bo Westman, chefsjurist Karin Bergkvist samt naturvårdshandläggaren Karl-Joel Sundholm deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Liselott Hagberg
Landshövding

Karl-Joel Sundholm
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
 - 1.1 Karta skötselåtgärder
2. Skötselplan
 - 2.1 Skötselplanekarta
 - 2.2 Artlista
3. Karta från Lantmäteriet
4. Fastighetsutredning
5. Fastighetsförteckning

BESLUT

8(8)

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Sändlista

Ericssbergs Fideikomiss AB, Eriksberg gårdskontoret, 641 93 Katrineholm
Charlotte Ihre, Karlaplan 10, 115 20 Stockholm
Katrineholms kommun, 641 80 Katrineholm
Skogsstyrelsen, Gasverksvägen 15, 611 35 Nyköping

Artdatabanken, Box 7007, 750 07 Uppsala

Botaniska Sällskapet i Stockholm, c/o Hans Rydberg, Ek Västergården, 646 91, Gnesta
Föreningen Sörmlandsentomologerna, c/o Håkan Elmqvist, Hedlandet, Aspbacken,
647 92 Mariefred

Föreningen Södermanlands Ornitologer, c/o Lennart Eriksson, Måstavägen 13 D,
633 48 Eskilstuna

Föreningen Sörmländska jordägare, Väsby gård, 643 98 Julita

Lantmäteriet, Box 516, 611 10 Nyköping

LRF Södermanland, Nygatan 93, 602 34 Norrköping

Naturskyddsföreningen i Katrineholm, c/o Bo Karlsson, Måsvägen 26, 641 26 Katrineholm

Naturskyddsföreningens Länsförbund i Sörmland, c/o Karl-Axel Reimer, Strömgatan 2,
619 34 Trosa

Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Södermanlands Orienteringsförbund, MunktellArenan, 633 42 Eskilstuna

Länsstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet

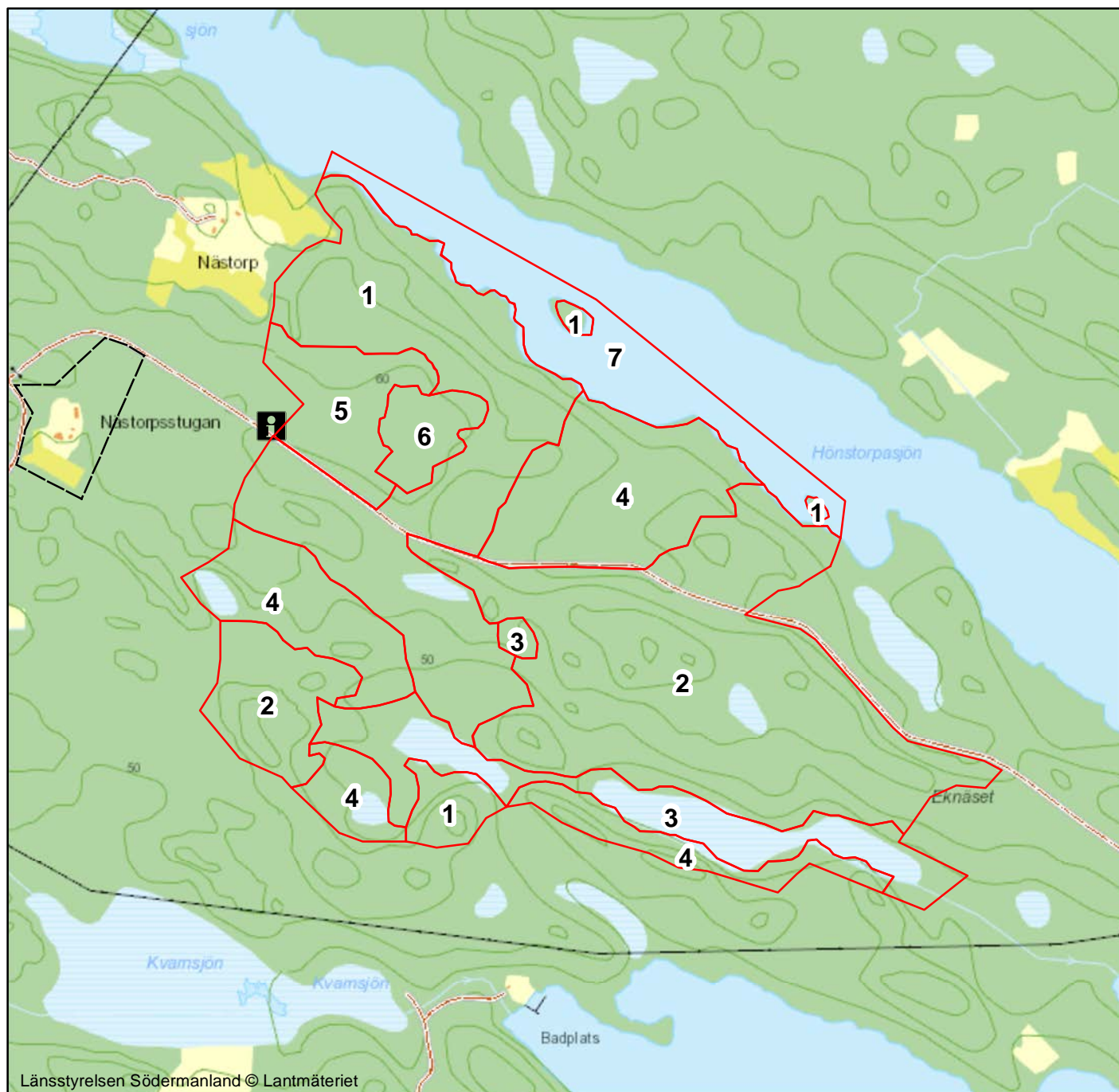
Skala 1:10 000

Teckenförklaring

- Reservatsgräns
- Natura-2000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Teckenförklaring

- Skötselområde
- Informationstavla

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Skötselåtgärder

1. Fri utveckling
2. Naturvårdande skötsel
3. Reducering av gran
4. Restaureringsåtgärder
5. Restaureringsåtgärder
6. Frihugninga av tall
7. Fri utveckling

Natur- och miljöenheten
Karl-Joel Sundholm
0155-26 40 00

Datum
2012-12-17

Dnr
511-5580-2011

Skötselplan för Eknäsets naturreservat

Foto: Monika Gustafsson

Postadress
611 86 NYKÖPING

Besöksadress
Stora torget 13

Telefon
0155-26 40 00 växel

Telefax
0155-26 71 25

E-post
sodermanland@lansstyrelsen.se

Organisationsnr
202100-2262

PlusGiro
35174-2

Bankgiro
5051-8653

Faktureringsadress
FE 98
833 83 STRÖMSUND

Internet
www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Översikt

Eknässets naturreservat är ca 93 ha stort och består av både lövskog, granskog, tallskog och sumpskog. Områdets basiska berggrund och jordarter är troligen en av orsakerna till att naturreservatet har en för länet ovanligt stor artrikedom med flera ovanliga och rödlistade arter.

Uppgifter om naturtyper, arter och bevarandevärden

Uppskattade arealer av naturtyper*:

- Skogsmark	Ca 84,8 ha, varav 84,8 ha produktiv
Lövblandad barrskog	Ca 23,5 ha
Triviallövskog	Ca 14,1 ha
Ädellövskog	Ca 9,1 ha
Granskog	Ca 8,8 ha
Hygge/brandfält	Ca 7,7 ha
Barrblandskog	Ca 7,5 ha
Triviallövskog med ädellövinslag	Ca 7,1 ha
Lövsumpskog	Ca 4,0 ha
Barrsumpskog	Ca 2,2 ha
Tallskog	Ca 0,8 ha
- Sötvatten	Ca 7,7 ha
- Impediment	Ca 0,1 ha
- Övrig öppen mark	Ca 0,1 ha
-	
- TOTALT	Ca 92,7ha
-	

Natura 2000 - naturtyper

- **Lövsumpskogar (9080)
- Näringsrika granskogar (9050)
- **Västlig taiga (9010)
-

Natura 2000 - arter

- Järpe, spillkråka, grön sköldmossa
-

Prioriterade bevarandevärden

- Naturtyper	- Granskog, ädellövskog, lövblandad barrskog, triviallövskog med ädellövinslag
- Strukturer (landskapselement)	- Gamla grova träd, död ved, lodytor
- Växt- och djursamhällen	- Fåglar, kärlväxter, lavar, mossor, svampar

* Arealer enligt KNAS (Kontinuerlig naturtypskartering av skyddad natur)

** Prioriterad naturtyp – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Biologiska bevarandevärden

Hela reservatet, förutom vattenområdet utgörs av skogsmark bevuxen med flera olika skogstyper.

I den nordvästra, västra och södra delen av naturreservatet finns grandominerad 70- till ca 100-årig flerskiktad blandskog som på grund av insektsangrepp och stormfällning är ganska luckig. Tall finns koncentrerat till ett par mindre områden, dessutom finns ett inslag av asp och björk, samt al i strandzonen ned mot Hönstorpasjön. Några ekar och lindar finns spridda i området. Död ved i olika nedbrytningsstadier finns rikligt och utgör ca 30 % av beståndet. Av den döda veden lever många nedbrytande svampar som till exempel klibbticka, violticka, knölticka och honungsskivling. Många av de levande granarna är angripna av rotticka.

I den centrala och östra delen, samt i ett område i sydväst, breder ett stort område med en mycket variationsrik, delvis gles och luckig lövblandskog ut sig. Åldersspridningen är stor med en del unga träd i de mer öppna delarna men de flesta träden är i åldersspannet 40 till 100 år med inslag av grova 150-åriga hålaspar. Asp är det dominerande trädslaget med ett stort inslag av vårtbjörk. Dessutom finns ett relativt stort inslag av lind samt spridda i området en del alm, lönn samt några ekar. I den sydöstra delen är tall det dominerande trädslaget. Terrängen är sönderbruten med flera små försumpade partier som är bevuxna med al och ett litet inslag av glasbjörk. I stora delar av området breder olikåldrig hassel ut sig. I området finns några mindre grandungar och enstaka minst, 150-åriga, vidkroniga tallar. Död ved i denna del utgörs främst av hassel samt enstaka torrträd och lågor av asp och björk.

En långsmal sänka i den södra delen är bevuxen med aldominerad sumpskog med inslag av glasbjörk, gran och några askar. Skogen är här översluten på grund av att den aldrig har gallrats. Träden har en ålder av ca 70 år med ett litet inslag av äldre alar som är ca 100 – 150 år. En viss självgallring i beståndet har skett och det finns en del torrträd och lågor.

Längst i söder, i väster samt i norr, mellan vägen och Hönstorpasjön, finns några planterade och skötta grandominerade bestånd med en ålder av ca 40 år. Inslag av asp, björk och al samt en del hassel finns insprängt mellan granarna.

I Hönstorpasjön finns en liten ö som ingår i naturreservatet. Ön har ett talldominerat trädskikt med inslag av gran. I kantzonen mot sjön växer al, asp, glas- och vårtbjörk samt rönn. Flera signalarter är noterade på ön, som t ex dropptaggsvamp och talticka, varav den sistnämnda finns med på rödlistan som nära hotad.

Förekomsten av basiska mineraler i marken har resulterat i att området är mycket artrikt och att fåltskiktet till stor del består av örter. Ytterligare faktorer som bidrar till områdets höga artrikedom och höga naturvärden är tillgången på död ved i olika nedbrytningsgrad, förekomsten av rörligt markvatten och hög och jämn luftfuktighet. Områdets flora är väl inventerad, flera arter är upptagna på den nationella rödlistan och flera är så kallade signalarter, se tabell 1 och bilaga 2.2. Många av arterna har här sin enda förekomst i länet eller finns på bara ett fåtal platser. Blackticka, rosetticka och ullticka är arter som är beroende av grova lågor

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

främst av gran. Växtplatserna utgörs av täta, olikåldriga och under lång tid orörda barrskogar, en naturtyp som man hittar främst i norra delen av reservatet. I sydost där lövträden dominerar hittar man arter som lunglav, som här har här sin rikligaste förekomst i länet, aspegelälv, stor aspticka och den för länet sällsynta buskvickern.

Häckning av bivråk och järpe har noterats i området och naturreservatet utgör även en värdefull miljö för hackspettar som spillkråka och gröngöling. Även nötkråkan som gärna häckar i granskogar där det finns god förekomst av hassel i närheten, har noterats. Nötkråkan, är helt beroende av att under hösten, inom räckhåll från reviret, samla och lägga upp ett så stort förråd av hasselnötter att det räcker under vintern och till att föda upp ungarna under våren och sommaren.

Tabell 1. Ett urval av rödlistade arter, signalarter, och Natura 2000 – arter som registrerats i objektet. För en komplett lista se bilaga 2.2. Notera att tabellen bygger på inventeringarna som finns i källförteckningen. Rödlistekategori följer Gärdenfors, U. (ed.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. (VU) = sårbar, (NT) = nära hotad. (S) = signalart enligt Skogsstyrelsen.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistad/ Signalart/ÅGP- art/Natura-art
Kärlväxter		
Buskvicker	<i>Vicia dumetorum</i>	VU
Myskmadra	<i>Galium odoratum</i>	S
Storgröe	<i>Poa remota</i>	NT
Sårläka	<i>Sanicula europea</i>	S
Ögonpyrola	<i>Moneses uniflora</i>	S
Mossor		
Aspfjädermossa	<i>Neckera pennata</i>	VU
Filthättemossa	<i>Orthotrichum urnigerum</i>	NT
Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	S
Vedsäcksmossa	<i>Calypogeia suecica</i>	VU
Lavar		
Aspegelälv	<i>Collema subnigrescens</i>	NT
Grynig geléälv	<i>Collema subflaccidum</i>	VU
Liten blekspik	<i>Sclerophora peronella</i>	NT
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
Västlig njurlav	<i>Nephroma laevigatum</i>	NT
Svampar		
Blackticka	<i>Junghuhnia collabens</i>	VU
Lilafotad fingersvamp	<i>Ramaria fennica</i>	EN
Rosetticka	<i>Oligoporus floriformis</i>	VU
Fåglar		
Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	VU
Nötkråka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	NT
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	N2000
Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	N2000
Insekter		
Aspraktbagge	<i>Poecilnota variolosa</i>	NT
Jättesvampmal	<i>Scardia boletella</i>	NT

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Kulturhistoriska värden

Inom reservatet är ett flertal gamla kolbottnar noterade. Kolbottnar är rester efter kolmilor där man förr framställde träkol. Rester av kolmilor är lätta att känna igen då de ofta är tydliga ringformade upphöjningar i marken, som ofta har en avvikande vegetation. Ett lager av kol finns under markytan. På den lilla ön i Hönstorpasjön finns resterna av en husgrund.

Värden för friluftsliv och forskning

Eknäset är i dag inget välbesökt område för friluftsliv. Parkeringsmöjligheter saknas och det är en bit att gå för att komma till reservatet. Områdets höga naturvärden med flera för länet sällsynta växt- och djurarter bör göra, om området görs mer känt, att fler kommer att besöka området. Områdets speciella marksammansättning och speciella artförekomst gör det intressant för forskning och utbildning.

PLAN FÖR OMRÅDETS SKÖTSEL

Övergripande mål och skötsel

Det övergripande målet med naturreservatets skötsel är att bevara och utveckla en grandominerad flerskiktad blandskog, luckig lövblandskog, aldominerad sumpskog och tallskog. I de områden där naturvärdena är knutna till gammal gran utförs ingen skötsel. I övriga områden är den övergripande skötselåtgärden att ta bort gran och begränsa dess spridning. I yngre och likåldrig skog görs restaureringsåtgärder för att skapa variation i bestånden. En utredning om möjligheten att återställa den naturliga hydrologin i området ska utföras.

Om viltbetet i framtiden blir så hårt att lövträd får svårt att förnyra sig ska mindre områden hägnas in så att lövträdsförnyringen kan säkras.

Naturreservatet är indelat i skötselområden som utgår från de bevarandemål och de skötselåtgärder som ska utföras för respektive område.

För karta över skötselområden, se bilaga 2.1.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Generella riktlinjer och åtgärder

Vid skötselåtgärder ska forn- och kulturlämningar särskilt beaktas. Rövning, gallring och avverkning kräver inte tillstånd enligt lagen om Kulturminnen, under förutsättning att den sker på ett sådant sätt att lämningarna inte skadas eller förändras. Det innebär till exempel att:

- Eventuell körning med skogsmaskin ska ske på tjälad mark eller under sådana väderförhållanden så att markskador inte uppstår.
- Enskilda lämningar får inte köras över eller belamras med ris.
- Träd skall fällas ut från lämningen för att undvika släpskador.
- Forn- och kulturlämningar ska grovrensas på kvistar och annat skogsavfall.

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Skötselområde 1: Grandominerad blandskog (ca 22,5 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet utgör ca 25 % av reservatet och omfattar fyra från varandra skilda delar. Terrängen är blockrik, småkuperad och sluttar delvis brant åt nordost mot sjön. Jordarten har i huvudsak en basisk karaktär. Den nordvästra och den södra delen är bevuxen med drygt hundraårig grandominerad skog med inslag av tall, asp, al och björk. Den del av området som ligger strax söder om vägen är betydligt yngre. I buskskiktet finns bland annat hassel och skogstry. Ön är bevuxen med en blandskog av barr- och lövträd.

Bevarandemål

Området präglas av naturskogsartad granskog med ett visst inslag av tall och lövträd. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig och bitvis luckig. Omvälvande störningar i form av exempelvis stormfällning kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Arealen naturskogsartad granskog ska vara ca 22 ha.

Skötselåtgärder

Ingen skötsel.

Skötselområde 2: Lövblandskog (ca 30,5 ha)*Beskrivning*

Skötselområdet utgör den största delen av reservatet och består av två från varandra skilda delar. Det större huvudområdet i öster och ett mindre område i sydväst. Terrängen är småkuperad med några bergbranter och smala dalgångar. På flera ställen finns blocksamlingar med en del stora block. Berggrunden innehåller bland annat den basiska bergarten amfibolit. Den sydvästliga delen som är skild från huvudområdet i öster är delvis bevuxen med tall och mycket gamla och grova aspar, samt en del som är bevuxen med ett ungt björkdominerat bestånd. Den östra delen av huvudområdet domineras av olikåldrig asp med ett stort inslag av björk samt ett mindre inslag av alm, lind och lönn. Enstaka granar, tallar, ekar och sälgar finns spridda i området. I buskskiktet dominerar olikåldrig hassel, som utgör ett viktigt inslag. Den västra delen av huvudområdet domineras av olikåldrig hassel med ett glest inslag av olika lövträd, som asp, björk, ek, lönn och sälg. Den delen som ligger norr om vägen domineras av asp med ett relativt stort inslag gran och ett mindre inslag av andra lövträd. Inom huvudområdet finns tre mindre områden med relativt ung granskog med inslag av asp och andra lövträd, samt tre små örtrika och aldominerade sumpskogar.

Död ved finns i form av torrträd, lågor och högstubbar i olika nedbrytningsfaser men i otillräcklig omfattning. Klen död hasselved finns frekvent i hela området. Alla unga lövträdsplantor betas hårt av rådjur, hjort och älg och därför går föryngringen av lövträd mycket långsamt med undantag av lind och i viss mån björk, som klarar viltbetet bättre.

Artrikedomen av kärlväxter, svampar, lavar, mossor och insekter är extremt stor i området.

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Bevarandemål

Området består av ca 30 ha lövblandskog där andelen tall och gran är högst 5 %. Andelen död ved ska successivt öka till minst 10 % av virkesförrådet. Hassel och andra buskarter ska bibehållas i nuvarande omfattning. Förekommande rödlistade- och andra arter som är knutna till denna miljö ska ges goda förutsättningar att leva kvar i området.

Skötselåtgärder

I områden med yngre granskog avverkas granar som konkurrerar med lövträd och hassel. I området norr om vägen avverkas stora delar av graninslaget (restaurering till lövskog). I den sydöstra delen frihuggs tall och asp vid behov. Resten av området lämnas orört, med undantag av att uppväxande granar röjs bort.

Skötselområde 3: Sumpskog (ca 7,8 ha)*Beskrivning*

Området består av två skilda områden varav det största är en långsmal sänka (Cirkelängen) som sträcker sig i öst-västlig riktning i den södra delen av reservatet. Det andra utgörs av ett mindre område som ligger nästan mitt i reservatet. Höst, vinter och vår är vattennivån ganska hög, varför träden har utvecklat en sockelbildning, men sommartid försvinner vattnet. Sumpskogen är i stort sett opåverkad av dikning och markvatten sipprar fram på bred front, vilket gynnar den artrika floran. Trädskiktet domineras av al och glasbjörk med ett visst inslag av gran samt enstaka ask och jolster. Buskskiktet är glest med ett visst inslag av brakved och videbuskar. Fältskiktet är av starr/fräkentyper och mindre delar är av örtyper. Artrikedomen av kärlväxter och mossor är mycket stor.

Bevarandemål

Området består av minst 7 ha aldominerad sumpskog där andelen al och glasbjörk uppgår till 85-90 % och andelen gran uppgår till högst 10 %. Andelen död ved ska vara minst 10-15 % av virkesförrådet. Förekommande rödlistade- och andra arter som är knutna till denna miljö ska ges goda förutsättningar att leva kvar i området.

Skötselåtgärder

Området lämnas utan skötsel, med undantag av röjning av gran om andelen av den ökar till mer än 10 %.

Skötselområde 4: Grandominerad yngre skog (ca 17,8 ha)*Beskrivning*

Utgörs av fyra olika delar. Marken i dessa delar är småkuperad och består av frisk till bördig skogsmark. Inslag av några örtrika sumpskogsområden finns. Förra generationen skog var sannolikt en varierad blandskog av gran, tall och olika lövträd. Den nuvarande skogen består i huvudsak av 40-50 årig planterad granskog, med ett litet varierande inslag av al, asp och björk samt ett mindre inslag av alm, ask, lind, lönn, ek och sälg. I buskskiktet finns hassel som tidigare har röjts ned. Hasslarna är hårt undertryckta av granen och lider svårt av bristen på ljus. Fältskiktet i dessa granbestånd är förhållandevis artrikt med ett stort antal signalarter. Även marksvampfloran är mycket artrik. I området norr om vägen finns ett dike vars vatten rinner ned mot sjön.

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Bevarandemål

Området består av en lövblandad barrskog. Död ved ska finnas rikligt. Arealen blandskog ska vara minst 17 ha.

Skötselåtgärder

Lövträd och hassel röjs fram i hela området. Gran avverkas så att en viss luckighet skapas. Invandrande gran tas sedan kontinuerligt bort. Högstubbar lämnas. Avverkad gran kan lämnas kvar om den barkas eller görs otjänlig för barkborre. Möjligheten att återställa naturlig hydrologi ska utredas.

Skötselområde 5: Yngre blandskog (ca 4,3 ha)*Beskrivning*

Område som avverkades och planterades någon gång under 1970-talet och nu består av en ca 40-årig blandskog där gran och björk dominerar. I området är flera signalarter noterade.

Bevarandemål

Området består av en lövskog där andelen barrträd ska vara högst 25 % av beståndet. Död ved finns i riklig mängd. Arealen blandskog ska vara minst 4 ha.

Skötselåtgärder

Gran och lövträd ska avverkas så att luckor bildas och lövträden gynnas och får möjlighet att utvecklas. Avverkad gran kan lämnas kvar om den barkas eller görs otjänlig för barkborre.

Skötselområde 6: Tallskog (ca 2,1 ha)*Beskrivning*

Området består av tallskog med ett mindre inslag av lövträd och gran som börjar tränga tallarna. Tallarna har en medelålder på ca 100 år.

Bevarandemål

Gammal olikåldrig tallskog med mycket död ved. Arealen tallskog ska vara ca 2 ha.

Skötselåtgärder

Frihuggning av äldre tallar. Områden där skogen är yngre och tätare öppnas upp för att på sikt skapa grova och vidkroniga tallar.

Skötselområde 7: Del av sötvattensjö (ca 7,8 ha)*Beskrivning*

Avgränsad del av Hönstorpasjön ingår i reservatet. Sjön är befriad från utsläpp. Visst läckage efter avverkning kan tillfälligt uppstå, främst genom skogsdiken på andra sidan sjön. Floran och faunan är inte inventerad.

Bevarandemål

Vattenkvaliteten ska inte försämrats och växter och djur ska ha möjlighet att finnas kvar i minst nuvarande omfattning

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling. Floran och faunan inventeras.

Friluftsliv

Beskrivning

Området är i dag mycket extensivt utnyttjat för friluftsliv. Enstaka bär- och svampplockare besöker området under delar av året. En parkeringsplats ska anläggas i närhet av allmän väg 546. Därifrån får besökare gå ca 1,5 km för att komma till reservatet. Informationstavlor sätts upp vid ingången till reservatet i väster samt vid parkeringsplatsen.

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökarna ska kunna erhålla information om områdets olika värden och de upplevelser som området erbjuder. En parkeringsplats för reservatets besökare ska finnas. Informationsskyltar ska vara i gott skick.

Skötselåtgärder

En parkeringsplats ska anläggas och underhållas vid väg 546. Två informationsskyltar ska sättas upp och underhållas, en vid parkeringsplatsen och en vid reservatets västra gräns. Parkeringsplatsen och skyltarnas placering framgår av skötselområdeskartan, bilaga 2.1.

Jakt och fiske

Jakt och fiske regleras inte i reservatsbeslutet.

Uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för eventuell omprövning av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål

Ett tredje dokument ska tas fram i samband med uppföljningen av naturreservatet. Dokumentet är en uppföljningsplan med målindikatorer för de olika bevarandemålen. Uppföljningen av bevarandemål sker i enlighet med instruktioner från Naturvårdsverket.

Kostnader och finansiering

Skötselåtgärder bekostas av förvaltaren. Uppföljningen bekostas av Naturvårdsverkets anslag för skötsel av skyddad natur.

Datum

Dnr

2012-12-17

511-5580-2011

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd m.m.	Tidpunkt	Plats	Prioritet
Röjning och avverkning av gran	Inom 5 år, sedan vid behov	Skötselområde 2-5	1
Restaureringsåtgärder	Inom 5 år	Skötselområde 4-5	1
Inventering av fauna och flora	Inom 10 år	Skötselområde 7	2
Utreda möjligheten att återställa hydrologin	Inom 10 år	Hela reservatet	1
Informationsskylt	Inom 3 år	Se bilaga 2.1	1
Parkeringsplats	Inom 5 år	Se bilaga 2.1	1
Gränsmarkeringar	Vid behov	Reservatets gränser	1
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Hela reservatet	1
Uppföljning av bevarandemål	Vart 6/12/24:e år	Hela reservatet.	1

Källförteckning

Artdatabanken, Artportalen <http://www.artportalen.se>

Artdatabanken, SLU. Artfaktablad om *Nucifraga caryocatactes* < www.artfakta.se/Artfaktablad/Nucifraga_Caryocatactes_100090.pdf > 2011-11-29

Artportalen, www.artportalen.se – nationell observationsdatabas

Häradskarta. Kartlagd åren 1897-1901.

Ekonomiska kartan 50-tal över Sverige. Kartblad 09G 6e, 09H 6f.

Gärdenfors, U. ed. 2010: *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Häradskarta. Kartlagd åren 1898-99.

Lantmäteriet, 2007. *Fastighetsutredning Eknäsets naturreservat*.

Lantmäteriet, Stora Malm socken. *Geometrisk karta*. År 1695.

Karlsson B. *Lunglav och aspfjädermossa på Eknäset i Stora Malms socken i Södermanland*. Daphne nr. 1-2. 2003.

Karlsson B. 2008: *Förslag till skötselplan för Eknäsets naturreservat*. D nr: 511-9063-06.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Bevarandeplan Eknäs Katrineholms kommun*. D nr: 511-11417-04.

Länsstyrelsen i Södermanlands län & Skogsstyrelsen 2006: *Strategi för formellt skydd av skog i Södermanlands län*. Rapportnr 2006:7.

Nordiska ministerrådet. *Naturgeografisk regionindelning av Norden*. NU-serien B 1977:34.

Norén, M., Nitare, J., Larsson, A., Hultgren, B. & Bergengren, I. 2002. *Handbok för inventering av nyckelbiotoper*.

Skogsstyrelsen, Jönköping.

Persson C1982 *Jordartskartan 9G Katrineholm NO, Skala 1:50 000 (med beskrivning)*. SGU Ae 47.

Rydberg, H. och Wanntorp, H-E. 2001. *Sörmlands flora*. Botaniska sällskapet i Stockholm.

SGU 2012, *Jordarter 1:50 K – databas*.

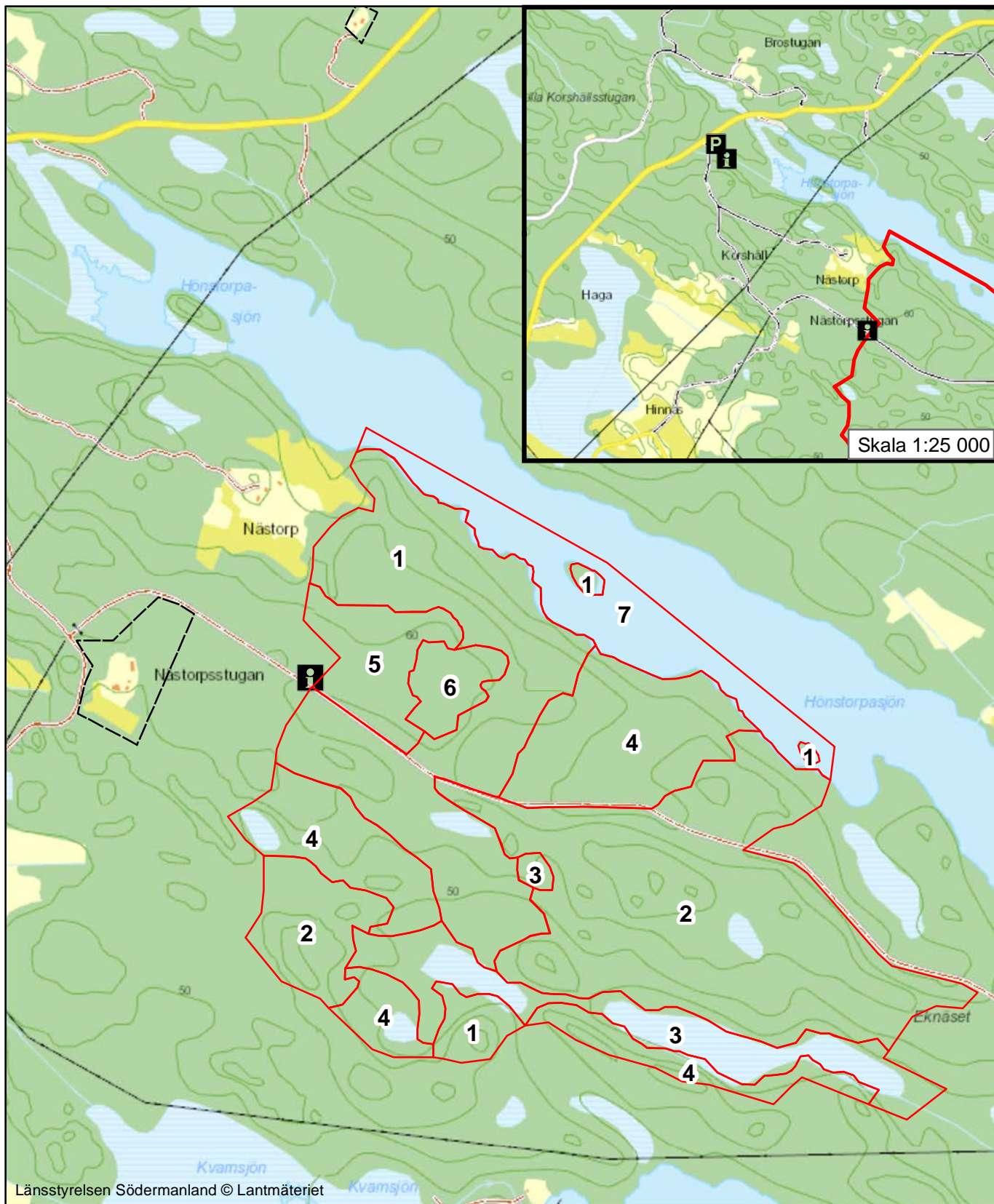
Skogsstyrelsen. *Nyckelbiotopsinventeringen*. År 1996, 2005.

Wikström A. 1982: *Berggrundskarta 9G Katrineholm NO, skala 1:50 000 (med beskrivning 1983)*. SGU Af 137.

Bilagor

2.1 Skötselområdeskarta

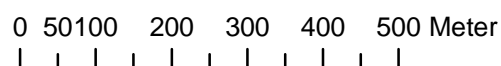
2.2 Artlista

Teckenförklaring

- Skötselområde
- P** Parkering
- i** Informationstavla

Skala 1:10 000

Artlista Eknäset

Bilaga 2.2

Förteckning över känd förekomst av signalarter (s), rödlistade arter samt arter upptagna i EU:s Habitatdirektiv bilaga 2 samt EU:s fågeldirektiv (na).

Signalarter enligt Skogsstyrelsens Handbok för inventering av nyckelbiotoper.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2010.

VU= sårbar (vulnerable)

NT= nära hotad (near threatened)

EN= Starkt hotad (Endangered)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistad/ Signalart/ /Natura-art	Rödliste- kategori
Kärlväxter			
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	r	VU
Buskvicker	<i>Vicia dumetorum</i>	r	VU
Bäckbräsa	<i>Cardamine amara</i>	s	
Desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	s/r	NT
Dvärghäxört	<i>Circaea alpina</i>	s	
Fältgentiana	<i>Gentianella</i>	r	EN
Granbräken	<i>Dryopteris cristata</i>	s	
Grönpyrola	<i>Pyrola chlorantha</i>	s	
Gullpudra	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	s	
Hässleklocka	<i>Campanula latifolia</i>	s	
Jungfru marie nycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	s	
Kal tallört	<i>Monotropa hypopitys</i>	s	
Klasefibbla	<i>Crepis praemorsa</i>	r	NT
Korallrot	<i>Corallorhiza trifida</i>	s	
Kärrbräken	<i>Thelypteris palustris</i>	s	
Lundbräsa	<i>Cardamine impatiens</i>	s	
Lundelm	<i>Elymus caninus</i>	s	
Missne	<i>Calla palustris</i>	s	
Myskmadra	<i>Galium odoratum</i>	s	
Månlåsbräken	<i>Botrychium lunaria</i>	r	NT
Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	s	
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	s	
Rankstarr	<i>Carex elongata</i>	s	
Repestarr	<i>Carex loliacea</i>	s	
Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	r	VU
Skogslind	<i>Tilia cordata</i>	s	
Skärmstarr	<i>Carex remota</i>	s	
Springkorn	<i>Impatiens noli-tangere</i>	s	
Storgröe	<i>Poa remota</i>	s/r	NT
Storrams	<i>Polygonatum multiflorum</i>	s	
Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	s	
Strävlösta	<i>Bromopsis benekenii</i>	r	NT
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	s	
Sårläka	<i>Sanicula europaea</i>	s	
Tibast	<i>Daphne mezereum</i>	s	
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	s	
Underviol	<i>Viola mirabilis</i>	s	
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>	s	
Värärt	<i>Lathyrus vernus</i>	s	
Vätters	<i>Lathraea squamaria</i>	s	
Ögonpyrola	<i>Moneses uniflora</i>	s	

Mossor			
Allémossa	<i>Leucodon sciuroides</i>	s	
Aspfjädermossa	<i>Neckera pennata</i>	r	NT
Blek stjärnmossa	<i>Mnium stellare</i>	s	
Bågpraktmossa	<i>Plagiomnium medium</i>	s	
Fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	s	
Granvitmossa	<i>Sphagnum girgensohnii</i>	na	
Grov baronmossa	<i>Anomodon viticulosus</i>	s	
Grov fjädermossa	<i>Neckera crispa</i>	s	
Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	s/na	
Guldlockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>	s	
Krattvitmossa	<i>Sphagnum centrale</i>	na	
Källmossa	<i>Philonotis fontana</i>	s	
Källpraktmossa	<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	s	
Källvitmossa	<i>Sphagnum flexuosum</i>	na	
Liten baronmossa	<i>Anomodon longifolius</i>	s	
Långfliksmossa	<i>Nowellia curvifolia</i>	s	
Piskbaronmossa	<i>Anomodon attenuatus</i>	s	
Platt fjädermossa	<i>Neckera complanata</i>	s	
Porellor	<i>Porella spp.</i>	s	
Skogshakmossa	<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	s	
Stubbspretmossa	<i>Herzogiella seligeri</i>	s	
Trädhättemossa	<i>Orthotrichum speciosum</i>	s	
Vedsäckmossa	<i>Calypogeia suecica</i>	r	VU
Vågig sidenmossa	<i>Plagiothecium undulatum</i>	s	
Västlig hakmossa	<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	s	
Lavar			
Aspegelélav	<i>Collema subnigrescens</i>	s/r	NT
Blek kraterlav	<i>Gyalecta flotowii</i>	r	NT
Brunskaftad blekspik	<i>Sclerophora farinacea</i>	s/r	NT
Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	s	
Dvärgtufs	<i>Leptogium teretiusculum</i>	s	
Grynig filtlav	<i>Peltigera collina</i>	s	
Grynlav	<i>Pannaria conoplea</i>	s/r	VU
Grå renlav	<i>Cladonia rangiferina</i>	na	
Gulvit blekspik	<i>Sclerophora pallida</i>	s	
Korallblylav	<i>Parmeliella triptophylla</i>	s	
Liten blekspik	<i>Sclerophora peronella</i>	s/r	NT
Luddlav	<i>Nephroma resupinatum</i>	s	
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	s/r	NT
Läderlappslav	<i>Collema nigrescens</i>	s/r	NT
Lönnlav	<i>Bacidia rubella</i>	s	
Rikfruktig blemlav	<i>Phlyctis agelaea</i>	s	
Skinnlav	<i>Leptogium saturninum</i>	s	
Skorpgelélav	<i>Collema occultatum</i>	s/r	NT
Skriftlav	<i>Graphis scripta</i>	r	NT
Slanklav	<i>Collema flaccidum</i>	s	
Stiftgelélav	<i>Collema furfuraceum</i>	s	
Västlig njurlav	<i>Nephroma laevigatum</i>	s/r	NT
Svampar			
Aprikosfingersvamp	<i>Clavulinopsis luteoalba</i>	s	
Barkticka	<i>Oxyporus corticola</i>	s	
Blackticka	<i>Junghuhnia collabens</i>	s/r	VU
Blodticka	<i>Meruliopsis taxicola</i>	s	
Blodvaxskivling	<i>Hygrocybe coccinea</i>	s	
Blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	s	
Bolmörtsskivling	<i>Entoloma sinuatum</i>	s	

Brandticka	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	s/r	VU
Brun ängsvaxskivling	<i>Hygrocybe colemanniana</i>	r	NT
Diskvaxskivling	<i>Hygrophorus discoideus</i>	s	
Dropptaggsvamp	<i>Hydnellum ferrugineum</i>	s	
Fjällig taggsvamp	<i>Sarcodon imbricatus</i>	s	
Fransig jordstjärna	<i>Geastrum fimbriatum</i>	s	
Fyrflikig jordstjärna	<i>Geastrum quadrifidum</i>	s/r	NT
Gropticka	<i>Oligoporus guttulatus</i>	s/r	VU
Gul fingersvamp	<i>Ramaria flava s.lat.</i>	s	
Guldkremla	<i>Russula aurea</i>	s	
Gulfotsskölding	<i>Pluteus romellii</i>	s	
Gulmjölkig storskål	<i>Peziza succosa</i>	s	
Gultoppig fingersvamp	<i>Ramaria testaceoflava</i>	s/r	NT
Hasselsopp	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>	s	
Hasselticka	<i>Dichomitus campestris</i>	s	
Hjortskölding	<i>Pluteus cervinus</i>	s	
Honungsvaxskivling	<i>Hygrocybe reidii</i>	s	
Kandelabersvamp	<i>Artomyces pyxidatus</i>	s/r	NT
Kantarellmussling	<i>Plicaturopsis crispa</i>	s	
Kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	s/r	NT
Lilafotad fingersvamp	<i>Ramaria fennica s.lat.</i>	s	
Lilanopping	<i>Entoloma euchroum</i>	s	
Luddticka	<i>Onnia tomentosa</i>	s/r	NT
Luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	s	
Lundvaxskivling	<i>Hygrophorus nemoreus</i>	r	NT
Lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	r	NT
Lömsk flugsvamp	<i>Amanita phalloides</i>	s	
Maskfingersvamp	<i>Clavaria fragilis</i>	s	
Mönjevaxskivling	<i>Hygrocybe miniata</i>	s	
Papegojvaxskivling	<i>Hygrocybe psittacina</i>	s	
Poppelspindling	<i>Cortinarius populinus</i>	r	NT
Rosetticka	<i>Oligoporus floriformis</i>	r	VU
Rödgul trumpetsvamp	<i>Cantharellus lutescens</i>	s	
Saffransfingersvamp	<i>Ramariopsis crocea</i>	s/r	VU
Scharlakansvårskål s. str.	<i>Sarcoscypha coccinea</i>	s	
Skumticka	<i>Spongipellis spumeus</i>	r	NT
Spetsvaxskivling	<i>Hygrocybe acutoconica</i>	s	
Spröd vaxskivling	<i>Hygrocybe ceracea</i>	s	
Stor aspticka	<i>Phellinus populicola</i>	s/r	NT
Streckvaxskivling	<i>Hygrophorus atramentosus</i>	r	VU
Svavelrisk	<i>Lactarius scrobiculatus</i>	s	
Tallticka	<i>Phellinus pini</i>	s/r	NT
Toppvaxskivling	<i>Hygrocybe conica</i>	s	
Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	s	
Tulpanskål	<i>Microstoma protractum</i>	s	
Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	s/r	NT
Veckticka	<i>Antrodia pulvinascens</i>	s/r	NT
Violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	s/r	VU
Vit vaxskivling	<i>Hygrocybe virginea</i>	s	
Zontaggsvamp	<i>Hydnellum conrescens</i>	s	
Ängsfingersvamp	<i>Clavulinopsis corniculata</i>	s	
Ängsvaxskivling	<i>Hygrocybe pratensis</i>	s	
	<i>Ramaria flavescens</i>	s	

Fåglar

Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	Na	
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Na	
Nötkråka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	r	NT
Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	r	VU

Insekter			
Almsnabbvinge	<i>Satyrium W-Album</i>	r	NT
Aspraktbagge	<i>Poecilonata variolosa</i>	r	VU
Bredbräm	<i>Zygaena lonicerae</i>	r	NT
Bastardsvärmare			
Bronshjon	<i>Callidium coriaceum</i>	s	
Jättesvampmal	<i>Scardia boletella</i>	r/s	NT
Mindre träfjäril	<i>Lamellocossus terebra</i>	r/s	NT
Mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	r	NT
Sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	r	NT
Stekelbock	<i>Necydalis major</i>	s/r	NT

2007-10-09

FASTIGHETSUTREDNING EKNÄSETS NATURRESERVAT

Län: Södermanland

Kommun: Katrineholm

Församling: Katrineholm – Stora Malm
Socken: Stora Malm

Fastigheter: Eriksberg 1:1- 76:1,78:1- 93:1
Gemensam ägovidd Eriksberg 1:1 mfl
(92 fastigheter)

Belägenhet: C:a 2.9 km öster om Strångsjö
Mellan Hönstorpasjön och Storsjön

Topografisk karta: Katrineholm 9G NO

Koordinatsystem: RT90 2.5 GONV 0:-15

Koordinat: 6531899/1525406

Areal: 92.7124 ha (land 84.8624 ha vatten 7.8500)

Reservatsgräns: 4823 m

Bakgrund

Reservatet är beläget cirka 2.9 kilometer öster om Strångsjö och på näset mellan Hönstorpasjön och Storsjön. Stort, varierat och mycket värdefullt skogsreservat. Kalkgranskogen dominerar men inslaget av lövträd, bland annat gammal grov asp, är påtaglig.

Reservatet upplåtes med nyttjanderätt och ersättning utgår till markägare för de inskränkningar i rätten att utnyttja området som reservatsbildningen föranleder. Marken som ingår i reservatet skall således äganderättsmässigt fortfarande höra till fastigheten.

Om utredningen

Här nedan följer en kort redogörelse för de fastigheter som avses ingå i Eknäsets naturreservat. Redogörelsen tar fasta på tillkomst, samfälligheter, officialrätter (rättigheter tillkomna genom myndighets beslut), inskrivna rättigheter, privaträttsliga avtal om dessa är kända, planer och bestämmelser, gränsförhållanden. Akter som omnämns i utredningen finns i lantmäteriets arkiv.

Arealer

Reservatet ligger i sin helhet på den gemensamma ägovidden till Eriksberg 1:1-76:1, 78:1-93:1 (92 olika fastigheter)

Land	1	84.6063 ha
Land	2	0.2316 ha
Land	3	0.0245 ha
Vatten	4	7.8500 ha
Summa		92.7124 ha

Fastigheter

Reservatsbildningen berör gemensam ägovidd för Eriksberg 1:1-76:1, 78:1-93:1. I fastighetsregistret finns 92 olika registerbeteckningar, som kan räknas in under begreppet gemensam ägovidd för Eriksberg 1:1 mfl (1:1, 2:1, 3:1 osv).

Gemensam ägovidd innebär att fastigheterna under lång tid både ägts och brukats gemensamt på så sätt att man inte längre kan särskilja de olika fastigheternas läge eller

gränser. Definitionsmässigt hänförs gemensam ägovidd till samfälligheter enligt 1 kap 3§ fastighetsbildningslagen.

Enligt 5§ i fastighetsregisterkungörelsen skall samfällighet redovisas som särskild enhet i fastighetsregistret. Så har emellertid inte skett och fastighetsregistret är i detta avseende inte komplett.

Ett urval av fastigheterna har kontrollerats vad avser uppgifter ur fastighetsregistret. Kontrollen ger vid handen att någon säker arealuppgift för den gemensamma ägovidden inte finns.

Det är troligt att en noggrann genomgång av alla registerbeteckningar och förrättningskartor, skulle ge vid handen att ett flertal fastigheter skulle kunna redovisas som enskilda fastigheter också på fastighetskartan.

Eriksberg 1:1 mfl fastigheter tycks inte ha ingått i någon form av skiftesläggning. Fastigheterna har därför karaktären av enstaka hemman.

Officialrätter

Eriksberg 1:1 mfl belastas av ett stort antal lantmäteriservitut och ledningsrätter. Rättighetsredovisningen i fastighetsregistret måste betraktas som ofullständig. Servitut väg för Eriksberg 52:2 0483-03/48.1 belastar reservatet.

3

Inskrivna rättigheter (privaträttsliga avtal)

På Eriksberg 1:1 mfl finns inskrivna rättigheter i form av kraftledningar . Så långt har kunnat utredas torde ingen av de inskrivna rättigheterna belasta reservatet.

Privaträttsliga avtal (ej inskrivna i fastigheten)

Ej kända

Planer och bestämmelser

Förutom generella strandskyddsbestämmelser för Hönstorpasjön och Storsjön omfattas också reservatet av Natura 2000- området Eknäs (SE0220243)

Gränser

Reservatet angränsar inte till några befintliga fastighetsgränser. Gränsen för reservatet har stakats ut i samråd med länsstyrelse och markägare. Strandlinjen i Hönstorpasjön följer geodatabankens redovisning från 2006.

Reservatet har mätts in med koordinater enligt teknisk beskrivning, aktbilaga TBE.

Hur kommer man till Eknäset naturreservat?

Från norr nås exempelvis reservatet från allmän väg nr 52 mellan Katrineholm och Nyköping. Vidare på allmän väg nr 546 förbi Forssjö söderut cirka sju kilometer. Vid Nästorp leder en mindre skogsbilväg (bom) ut mot Eknäset. Vägen går genom reservatet.

I tjänsten

Bengt Ekman
Förrättningslantmätare

Bilagor

1. Fastighetsförteckning
2. Servitut väg 0483-03/48.1

Lantmäterimyndigheten
Södermanland

FASTIGHETSFÖRTECKNING
2007-10-09

Fastighetsförteckning till Eknäsets naturreservat
Katrineholms kommun, Södermanlands län

Objekt	Ägare/innehavare	Övrigt
FASTIGHETER Eriksberg 1:1 - 76:1 - 93:1	Ericssbergs Fideikommiss AB Forssjö Bruk 641 93 Katrineholm	Gemensam ägoidd, 92 fastigheter

MARKSAMFÄLLIGHETER
Inom reservatet finns
inga marksamfälligheter

ANLÄGGNINGSSAMFÄLLIGHETER
Inom reservatet finns
inga anläggningssamfälligheter

RÄTTIGHETER
Servitut väg 0483-03/48.1

Eriksberg 52:2
Ihre, Charlotte
Karlplan 10
115 20 Stockholm

Fastighetsförteckningen upprättad av

Bengt Ekman
Förrättningslantmätare